

Nr 270.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående indragning av viss personal vid domänverket; given Stockholms slott den 31 mars 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 31 mars 1938.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp:

Genom proposition nr 268 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till ändrad lagstiftning rörande husbehovsskogar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker. Till grund för förslaget ligger ett av skogslagkommissionen utarbetat betänkande med förslag till lagstiftning i ämnet (stat. off. utr. 1937: 5). I betänkandet har kommissionen förordat, att i samman-

hang med genomförandet av den nya lagstiftningen indragning av viss personal vid domänverket skulle företagas. I mitt yttrande till statsrådsprotokollet den 25 februari 1938 vid tillstyrkande av remiss till lagrådet av nämnda lagstiftningsförslag framhöll jag, att frågan om berörda indragningar vid domänverket borde underställas innevarande års riksdag. Jag torde nu för Kungl. Maj:t få anmäla denna fråga.

Till en början torde jag få erinra om innebörden av lagstiftningsförslaget. Detta avser, att husbehovsskogarna, vilkas vård för närvarande regleras genom lagen den 5 juni 1909 angående husbehovsskogar inom vissa områden, och vilka enligt bestämmelserna i nämnda lag äro underkastade tillsyn av domänverkets tjänstemän, skulle införas under lagen den 10 juni 1932 (nr 180) om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden och i samband därmed underställas skogsvårdsstyrelsernas i nämnda län tillsyn. I anledning av att domänverkets befattning med husbehovsskogarna vid genomförandet av förslaget sålunda skall upphöra, kommer viss personal vid domänverket, vilken för närvarande är sysselsatt å husbehovsskogarna, att bliva övertalig. För vinnande av närmare upplysning rörande omfattningen av den minskning i domänverkets personal, som kunde ifrågakomma i anledning av den nya lagstiftningen, inhämtade skogslagkommissionen yttrande från domänstyrelsen. I ett den 4 december 1936 till kommissionen avgivet yttrande anförde domänstyrelsen i denna fråga följande.

Handhavandet av lagen för de särskilda husbehovsskogarna hade ålagts vederbörande skogsstatspersonal i de revir, vari dylika skogar vore belägna, nämligen 6 revir i Norrbottens län och 4 revir i Västerbottens län.

För enbart handhavandet av lagen för de särskilda husbehovsskogarna beräknade domänstyrelsen, att nedanstående personal skulle erfordras under tider och med ersättningar, som nedan angåves:

1 e. o. assistent i 19:e lönegraden, 12 månader à 450 kronor, lön	kronor 5,400
1 e. o. kronojägare i 7:e lönegraden, 12 månader à 200 kronor, lön	» 2,400
Rese- och traktamentsersättningar till förestående personal (250 × 9 + 300 × 5)	» 3,750
Dyrtidstillägg 10 % av 7,800 kronor, avrundat	» 800

Summa kronor 12,350.

Enär ifrågavarande skogar vore i större omfattning förefintliga i vissa revir, 4 till antalet, än inom övriga här ovan berörda, ansåge domänstyrelsen, att under förutsättning att handhavandet av en ny lag angående de särskilda husbehovsskogarna i Västerbottens och Norrbottens län överlämnades till respektive skogsvårdsstyrelser, domänverkets personalstat borde minskas med 1 e. o. assistent och 1 e. o. kronojägare.

Den domänverkspersonal, som enligt ovanstående bleve övertalig, borde, därest respektive befattningshavare icke övertoges av vederbörande skogsvårdsstyrelse, överföras å indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet enligt samma grunder, som tillämpats för den 1 januari 1934 entledigad dylik personal.

Kommissionen har i sitt betänkande erinrat därom, att i samband med genomförandet av 1932 års lagstiftning om häradsallmänningar och vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden samt skogar å ecklesiastika boställen indragning ägt rum av den personal vid domänverket, som till följd av nämnda lagstiftning blev övertalig. Sedan förslag om sådan indragning framlagts i proposition nr 233 till 1933 års riksdag och i huvudsak av riksdagen godkänts, meddelade Kungl. Maj:t i *brev till domänstyrelsen den 14 juni 1933* närmare bestämmelser i ämnet. Dessa bestämmelser innehöllo, bland annat, vissa grunder i fråga om ersättning till icke ordinarie personal, som entledigades på grund av förenämnda lagstiftning.

Kommissionen har i sitt betänkande redogjort för innehållet av bestämmelserna i nämnda brev, ur vilken redogörelse här må anföras följande.

Enligt berörda grunder skulle såsom villkor för erhållande av ersättning gälla, att befattningshavaren enligt i vederbörlig ordning utfärdade förordnanden tjänstgjort inom domänverket under sammanlagt minst tre år, varav minst femton månader under åren 1930—1932 samt att han icke erhållit någorlunda motsvarande anställning vare sig i statstjänst eller hos skogssvårdsstyrelse, stiftsnämnd eller pastorat. Beträffande ersättningens belopp stadgades, att för befattningshavare, som uppnått 40 levnadsår samt tjänstgjort inom domänverket sammanlagt minst 12 år, ersättning skulle utgå i form av förtidspension samt att övriga ersättningsberättigade befattningshavare skulle beredas avskedsersättning. Sagda pension och ersättning skulle utgå enligt vissa angivna normer, varierande efter tjänstgöringstidens längd. I fråga om avskedsersättning innehöllo dessa normer, bland annat, att sådan ersättning skulle för varje påbörjat tjänstgöringsår till och med sex utgöra en sjättedel av årsinkomsten av den förlorade anställningen samt att för varje ytterligare tjänstgöringsår till och med nio ersättningen skulle utgå med en fjärdedel av årsinkomsten, för varje därpå följande tjänstgöringsår till och med tolv med en tredjedel av årsinkomsten samt för varje ytterligare tjänstgöringsår till och med femton påbörjade år med två femtedelar av samma årsinkomst. Avskedsersättning till befattningshavare, som innehade mer än nio tjänstgöringsår, skulle, med visst undantag, utgå i form av livränta.

För de kostnader, som domänfonden på grund av bestämmelserna i Kungl. Maj:ts ifrågavarande brev åsamkats för den personal, som till följd av 1932 års omförmälda lagstiftning blivit övertalig, har fonden — i den mån dessa kostnader ej ersatts av kyrkofonden — erhållit gottgörelse genom särskilda för ändamålet anvisade statsanslag.

Kommissionen har i sitt betänkande intagit en av förste revisorn i domänstyrelsen Ivar Sjöström upprättad den 10 december 1936 dagtecknad *p. m.* rörande de kostnader, som domänfonden med tillämpning av bestämmelserna i Kungl. Maj:ts förenämnda brev skulle få vidkännas för de befattningshavare, som jämlikt domänstyrelsens omförmälda yttrande den 4 december 1936 skulle bli övertaliga vid överflyttandet å skogssvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län av tillsynen å de särskilda husbehovskogarna. Enligt denna beräkning skulle nämnda kostnader bli följande:

<i>engångsersättning</i> till en icke-ordinarie assistent i nittonde lönegraden	kronor 17,800,
vilken engångsersättning enligt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev den 14 juni 1933 skall utgå antingen i form av en årlig livränta av cirka 1,190 kronor eller med en årslön, 5,900 kronor, jämte en årlig livränta av cirka 760 kronor, samt	
<i>förtidspension</i> till en icke-ordinarie kronojägare i sjunde lönegraden, uppgående per år till	» 1,318.

Vid ifrågavarande beräkning har dyrortsgruppen för assistenten antagits vara D och för kronojägaren C, varjämte dyrtidstillägg uträknats efter 11 procent.

Kommissionen har därefter i sitt betänkande rörande de ifrågasatta indragningarna anfört följande.

Mot domänstyrelsens beräkning, att vid genomförande av den föreslagna nya lagsiftningen angående särskilda husbehovsskogar en icke-ordinarie assistent och en icke-ordinarie kronojägare skulle bli övertaliga, hade kommissionen icke funnit anledning till erinran.

Från statens synpunkt vore det uppenbarligen önskvärt, att det ökade personalbehov, som den nya lagstiftningen komme att medföra för skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län, i den mån så lämpligen kunde ske, tillgodosåges genom anställande hos styrelserna av de domänverks-tjänstemän, som till följd av lagstiftningen bleve övertaliga. I anslutning till den anordning, som i sådant avseende föreslagits av Kungl. Maj:t i samband med indragningen av personal vid domänverket vid genomförande av 1932 års lagstiftning om häradsallmänningar m. fl. skogar, torde därför skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län böra tillförbindas att i första hand kungöra de befattningar hos styrelserna, som nyinrättas eller bli lediga i anledning av den nya lagstiftningen angående särskilda husbehovsskogar, till ansökan för domänverkets tjänstemän eller personal med mera fast anställning hos skogsvårdsstyrelse. Allenast om lämplig sökande därvid icke anmälde sig, borde befattningen efter Kungl. Maj:ts medgivande få förklaras ledig till ansökan även för annan person. Nu angivna syfte syntes lämpligast kunna vinnas på det sätt att såsom villkor för beviljande av statsbidrag till skogsvårdsstyrelserna från nionde huvudtitelns anslag till skogsvårdens befrämjande stadgades, att berörda ordning skulle tillämpas vid tillsättande hos styrelserna av sådana befattningar, som nyss sagts.

Då det ej på förhand kunde bedömas, huruvida ifrågavarande övertaliga domänverkstjänstemän komme att erhålla anställning hos skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län eller eljest frånträda sina befattningar hos domänverket, torde i överensstämmelse med det förfarings-sätt, som i motsvarande avseende tillämpades vid genomförandet av 1932 års omförmälda lagstiftning, bestämmelser böra meddelas, att berörda tjänstemän, därest de entledigades från sina befattningar vid domänverket, under vissa förutsättningar skulle vara berättigade till ersättning från domänfonden. Denna ersättning torde böra utgå under de villkor och enligt de grunder, som för motsvarande fall angåves i Kungl. Maj:ts förenämnda brev till domänstyrelsen den 14 juni 1933.

För de utgifter, som domänfonden i enlighet härmed finge vidkännas för ifrågavarande övertaliga befattningshavare, borde fonden beredas ersättning

genom för ändamålet anvisade statsanslag. Då storleken av berörda utgifter vore beroende därpå, huruvida befattningshavarna eller någon av dem komme att övergå till skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens eller Norrbottens län eller eljest frånträdde sin tjänst hos domänverket, kunde någon beräkning av ifrågavarande anslags belopp ej verkställas av kommissionen. På sätt framginge av förenämnda p. m. torde domänverkets utgifter i förevarande avseende högst komma att uppgå till (1,190 + 1,318) 2,508 kronor per år.

Kommissionen har på grund av vad sålunda anförts föreslagit, att i fråga om ersättning till de icke-ordinarie befattningshavare vid domänverket, som entledigas till följd av den av kommissionen föreslagna nya lagstiftningen angående särskilda husbehovsskogar, bestämmelser meddelas, överensstämmande med motsvarande föreskrifter i Kungl. Maj:ts brev till domänverket den 14 juni 1933; samt att för de utgifter, som domänfonden enligt kommissionens nu angivna förslag får vidkännas för nämnda icke-ordinarie befattningshavare, fonden beredes ersättning från det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget för ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal.

Över kommissionens ifrågavarande betänkande hava efter remiss yttranden avgivits av kammarkollegiet, domänstyrelsen jämte vederbörande skogstatstjänstemän, statskontoret, riksräkenskapsverket, kommunikationsverkens lönenämnd samt länsstyrelserna, skogsvårdsstyrelserna och hushållningssällskapens förvaltningsutskott i Västerbottens och Norrbottens län; landstingets i Västerbottens län förvaltningsutskott ävensom centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund, Norrlands skogsvårdsförbund, skogsägarnas riksförbund samt ett stort antal delägare i husbehovsskogarna. I de avgivna yttrandena har kommissionens förslag, såvitt angår indragning av personal vid domänverket, i huvudsak tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

I anledning av förslaget har emellertid riksräkenskapsverket framhållit, att det endast vore en obetydlig minskning i domänverkets arbetsuppgifter, som den föreslagna lagstiftningens genomförande skulle medföra, och att de till indragning föreslagna två befattningshavarna endast innehade icke-ordinarie anställning. Riksräkenskapsverket har med hänsyn härtill ifrågasatt om icke nämnda befattningshavare borde bibehållas i tjänst hos domänverket för att fylla det behov av arbetskraft, som till följd av inträffande avgång bland personalen eller på grund av andra omständigheter kunde befinnas erforderligt.

I anslutning till vad domänstyrelsen anført i sitt yttrande till skogslagkommissionen den 4 december 1936 torde böra beräknas att vid ett genomförande av den nya lagstiftningen angående husbehovsskogar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, som förelagts riksdagen genom proposition nr 268, bliva övertaliga en icke-ordinarie assistent och en icke-ordinarie kronojägare. Nämnda övertaliga befattningshavare torde i överensstämmelse med den ståndpunkt, som intagits av statsmakterna vid genomförandet av 1932 års lagstiftning om häradsallmänningar m. fl. skogar, böra indragas.

Departements-
chefen.

Från statens synpunkt är det såsom kommissionen framhållit önskvärt, att det ökade personalbehov, som den nya lagstiftningen kan komma att medföra för skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län, i den mån så lämpligen kan ske tillgodoses genom anställande hos styrelsen av de domänverkets tjänstemän, som i följd av lagstiftningen bliva övertaliga. Detta syfte torde kunna vinnas, därest skogsvårdsstyrelserna i nämnda län åtaga sig att i första hand kungöra de befattningar, som nyinrättas eller bliva lediga på grund av den nya lagstiftningen, lediga till ansökan för domänverkets tjänstemän eller personal med mera fast anställning hos skogsvårdsstyrelserna samt, därest lämplig sökande därvid icke anmält sig, allenast efter Kungl. Maj:ts medgivande ledigförklara befattningen även för andra sökande. Jag tillstyrker därför i enlighet med vad skogslagkommissionen föreslagit, att såsom villkor för beviljande av statsbidrag till skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län från nionde huvudtitelns anslag till skogsvårdens befrämjande stadgas, att omförmälda ordning tillämpas vid tillsättande av sådana befattningar, som nu nämnts.

Beträffande ersättning till de befattningshavare, som entledigas torde böra tillämpas enahanda grunder, som för motsvarande fall angivas i Kungl. Maj:ts förut omförmälda brev till domänstyrelsen den 14 juni 1933 angående indragning av den enligt 1933 års riksdagsbeslut övertaliga personalen.

För de utgifter domänfonden får vidkännas för ifrågavarande övertaliga befattningshavare bör fonden beredas ersättning av statsmedel. Mot de av kommissionen åberopade beräkningarna rörande domänfondens utgifter i förevarande hänseende torde i huvudsak intet vara att erinra. Med hänsyn till att den nya lagstiftningen icke träder i kraft förrän den 1 januari 1939 och då det i riksstaten upptagna anslaget till ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal avser medelsåtgången under det kalenderår, vars senare hälft ingår i det budgetår, för vilket medel anvisas, inträder behovet av ökat anslag i anledning av nu ifrågavarande indragningar först med budgetåret 1939/1940.

Under åberopande av det anförda får jag sålunda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

dels att i fråga om ersättning till förenämnda icke-ordinarie befattningshavare, som entledigas till följd av den nya lagstiftningen, enahanda grunder, som i sådant avseende stadgats i Kungl. Maj:ts brev till domänstyrelsen den 14 juni 1933, skola gälla,

dels ock att Kungl. Maj:t skall äga utfärda de övergångsbestämmelser och tillämpningsföreskrifter, som för genomförande av ifrågavarande personalindragningar vid domänverket må erfordras.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Ros.
